

Akademia Młodego Ekonomisty

Mierniki dobrobytu gospodarczego

Dr Beata Banachowicz

Uniwersytet Łódzki
17 października 2022 r.

Organizatorzy

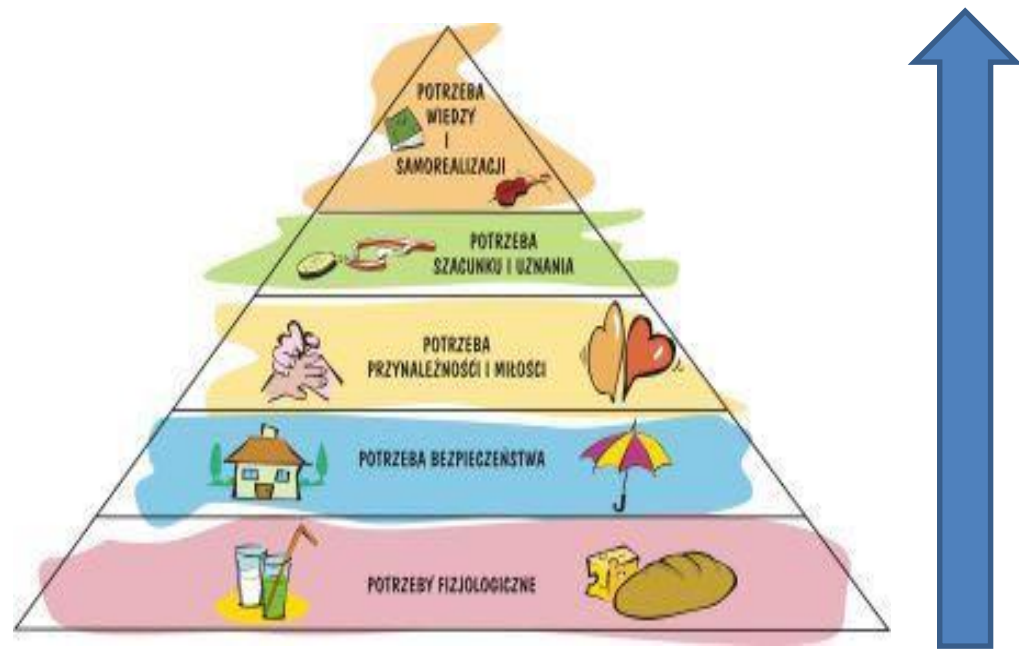
WYDZIAŁ
ZARZĄDZANIA
Uniwersytet Łódzki

Plan wykładu

- ✓ Co to jest wzrost i rozwój gospodarczy?
- ✓ Mierniki wzrostu gospodarczego:
  - ✓ Produkt Krajowy Brutto (PKB)
  - ✓ Produkt Narodowy Brutto (PNB)
  - ✓ Produkt Narodowy Netto (PNN)
  - ✓ Dochód Narodowy
- ✓ Rozwój gospodarczy a dobrobyt gospodarczy
- ✓ Dobrobyt gospodarczy a dobrobyt społeczny
- ✓ Warsztaty: **Jak mierzyć dobrobyt?**

Piramida potrzeb Maslowa

- ✓ fizjologiczne, inaczej biologiczne (np. pożywienie, sen),
- ✓ bezpieczeństwa (np. posiadania mieszkania),
- ✓ społeczne, czyli pragnienie bliskich więzi z innymi ludźmi (np. potrzeba miłości, przyjaźni, uczestnictwa we wspólnocie),
- ✓ prestiżu (szacunku) i uznania (akceptacja, podziw ze strony innych)
- ✓ samorealizacji (np. doskonalenie się, zdobywanie wiedzy)

Wzrost gospodarczy

- ✓ **Wzrost gospodarczy** w danym państwie polega na zwiększeniu produkcji dóbr i liczby świadczonych usług w krótkim czasie
- ✓ Jest to zmiana ilościowa, co oznacza, że nie jest to zmiana struktury gospodarki

Mierniki wzrostu gospodarczego

- ✓ Produkt Krajowy Brutto (PKB)
- ✓ Produkt Narodowy Brutto (PNB)
- ✓ Produkt Narodowy Netto (PNN)
- ✓ Dochód Narodowy

Produkt Krajowy Brutto (PKB)

- ✓ To wartość produkcji krajowej, czyli wszystkich wytworzonych w danej gospodarce produktów w danym okresie czasu
- ✓ Aby porównać poziom wzrostu gospodarczego w różnych krajach stosuje się miernik PKB *per capita*
- ✓ *Per capita* znaczy na mieszkańca
- ✓ PKB można obliczyć metodą:
  - ✓ produktową
  - ✓ dochodową
  - ✓ wydatkową

Metoda produktowa liczenia PKB

Polega na sumowaniu wartości dóbr finalnych
wytworzonych w gospodarce

Dobra finalne to takie, które nie podlegają już dalszej obróbce. Do ich produkcji służą **dobra pośrednie**.

Metoda dochodowa liczenia PKB

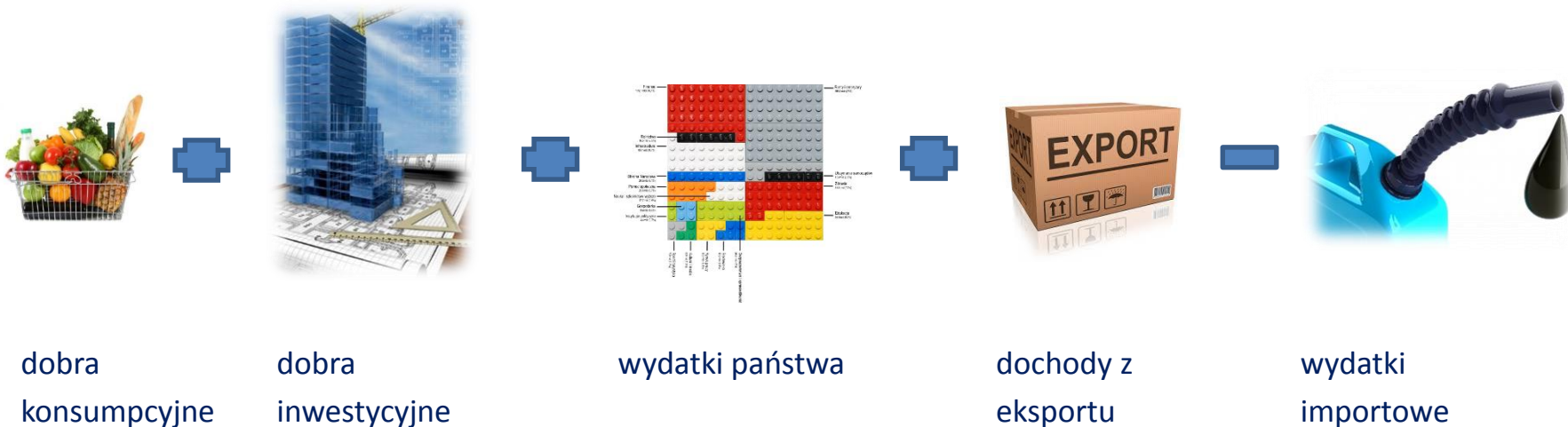
Polega na sumowaniu dochodów czynników produkcji powstających w związku z wytwarzaniem dóbr i usług

Metoda wydatkowa liczenia PKB

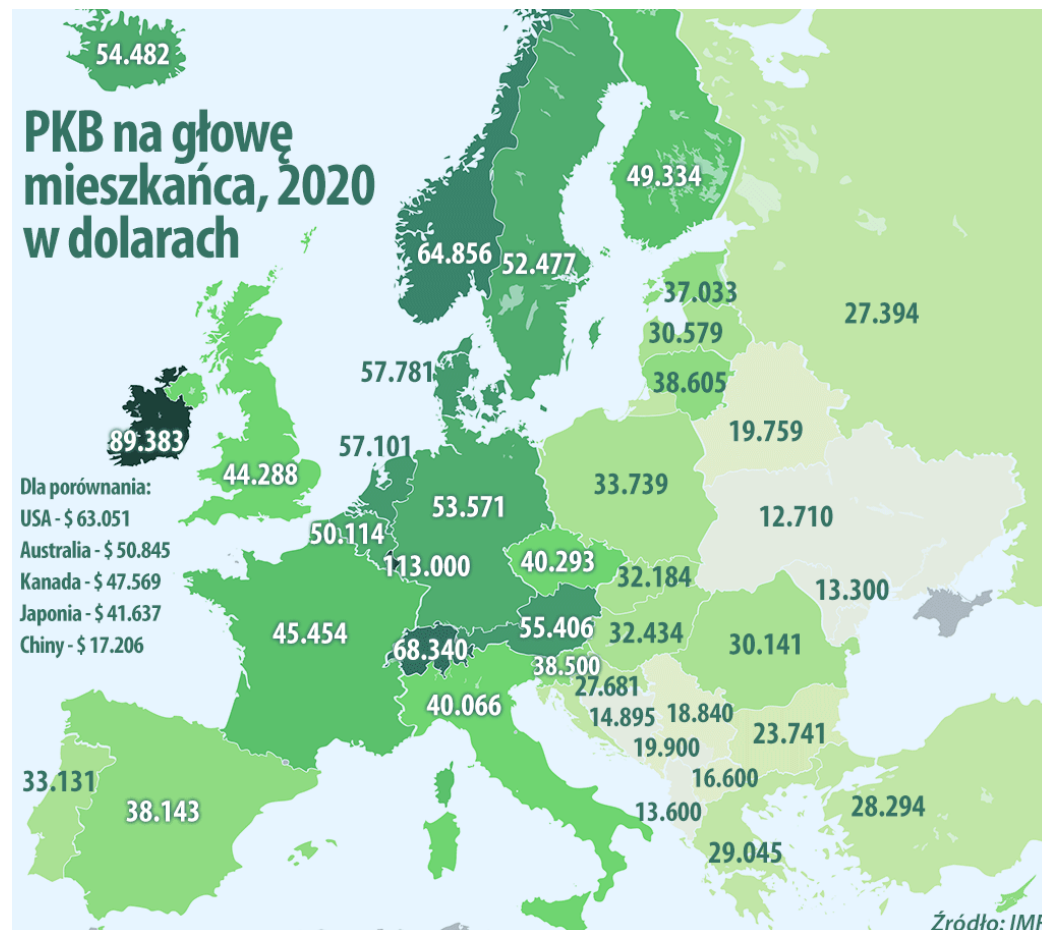
Polega na sumowaniu wydatków ponoszonych na zakup dóbr finalnych wytwarzanych przez przedsiębiorstwa krajowe

Produkt Krajowy Brutto (PKB)

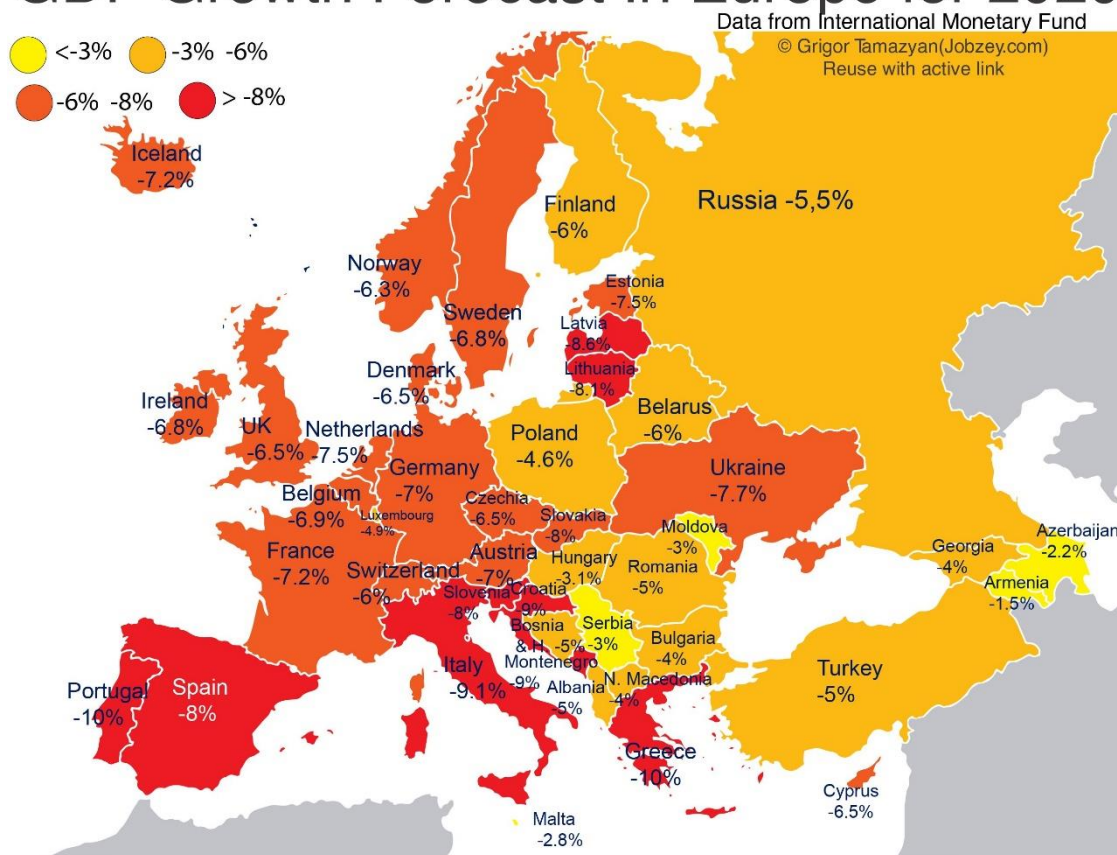
PKB *per capita* w 2020:

- Irlandia \$89.383
- Norwegia \$64.856
- Czechy \$40.293
- **Polska \$33.739**
- Mołdawia \$13.300

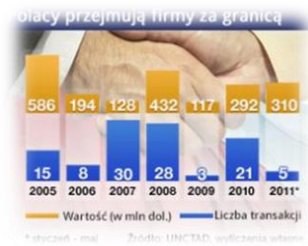
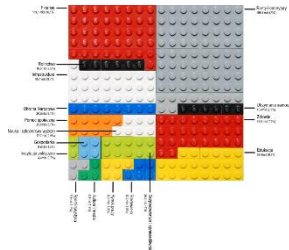
Produkt Krajowy Brutto (PKB)

GDP Growth Forecast In Europe for 2020

Produkt Narodowy Brutto (PNB)

To suma dochodów osiągniętych przez obywateli danego kraju niezależnie od miejsca ich osiągnięcia (z tytułu posiadania czynników produkcji w różnych krajach)

dobra konsumpcyjne

dobra inwestycyjne

wydatki państwa

eksport netto
czyli
eksport-import

dochód netto
obywateli za
granicą

Produkt Narodowy Netto (PNN)

To suma dochodów osiągniętych przez obywateli danego kraju niezależnie od miejsca ich osiągnięcia (z tytułu posiadania czynników produkcji w różnych krajach) pomniejszony o amortyzację.

$$\text{PNN} = \text{PNB} - \text{Amortyzacja}$$

Amortyzacja – to pomniejszenie wartości dobra w pewnym czasie, ze względu na zużycie lub starzenie się

Dochód Narodowy

To produkt narodowy netto w cenach czynników wytwórczych, tj. z pominięciem podatków pośrednich (VAT, akcyza) i z uwzględnieniem subsydiów

$$\text{DN} = \text{PNN} - \text{PP} + \text{Subsydia}$$

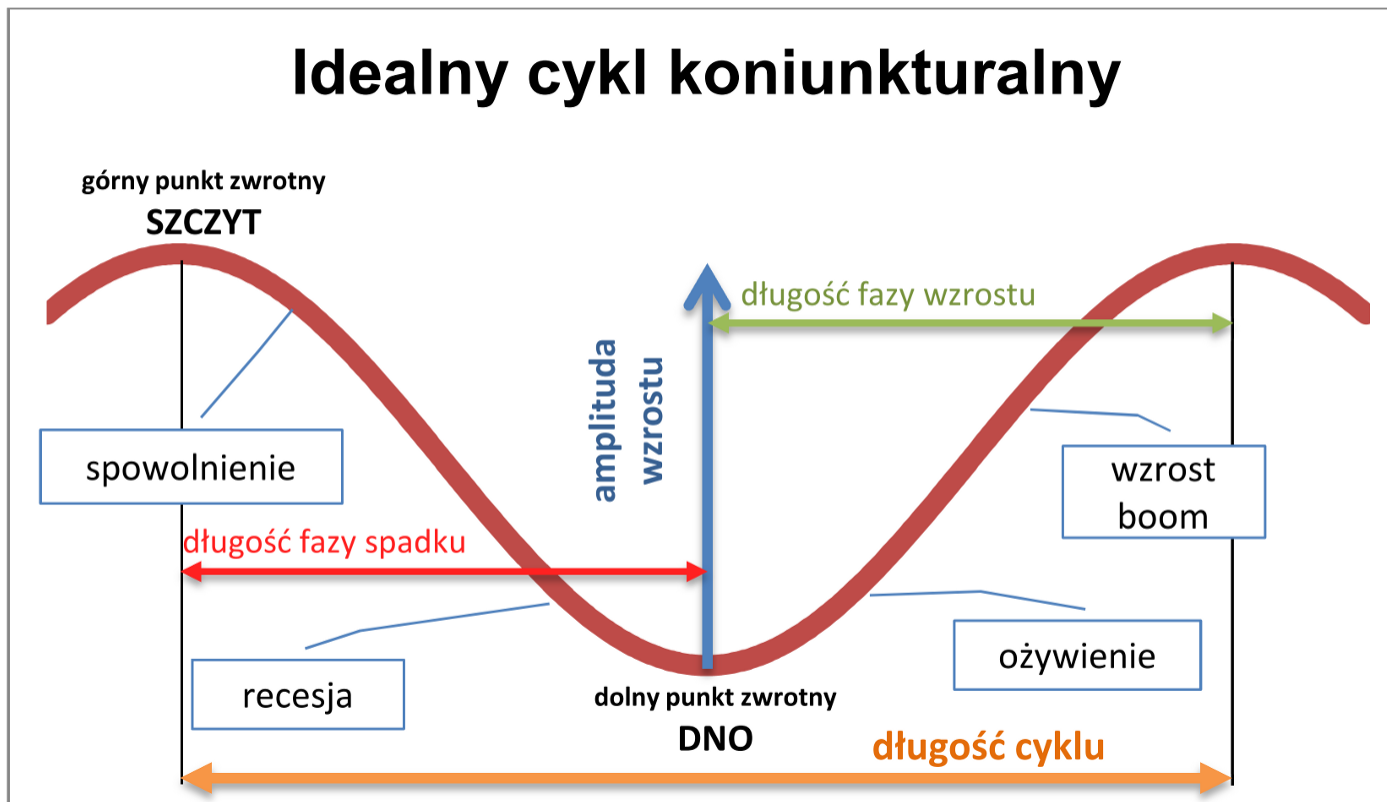
Subsydia – to inaczej subwencje czy dotacje, czyli bezzwrotna pomoc udzielana przez Państwo w celu wsparcia określonej działalności

Rozwój gospodarczy

- ✓ Proces przemian ilościowo-jakościowych, polegających na zwiększeniu produkcji dóbr i liczby świadczonych usług w długim okresie i prowadzących do zmian w strukturze gospodarki.
- ✓ Rozwój gospodarczy dokonuje się przy zróżnicowanej dynamice przemian poszczególnych elementów gospodarki.
- ✓ Oznacza to, że produkcja niektórych dóbr czy świadczonych usług maleje lub zanika (np. ze względu na ich niską jakość, zmiany zapotrzebowania na nie na rynku).
- ✓ Podczas gdy produkcja innych dóbr czy świadczonych usług znacznie wzrasta lub nawet pojawiają się nowe produkty lub usługi (np. związane z postępem technologicznym i zmianami oczekiwań konsumentów)

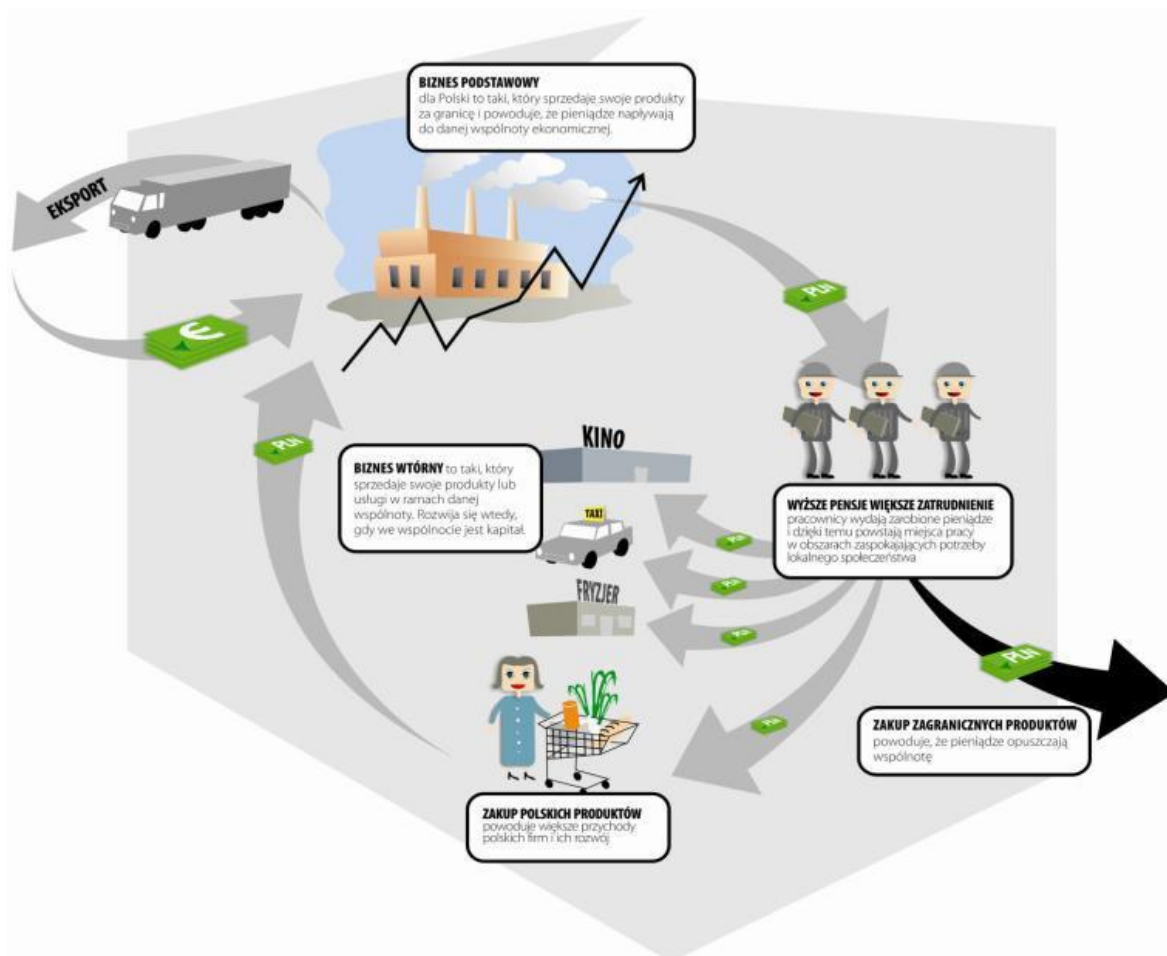

Rozwój gospodarczy

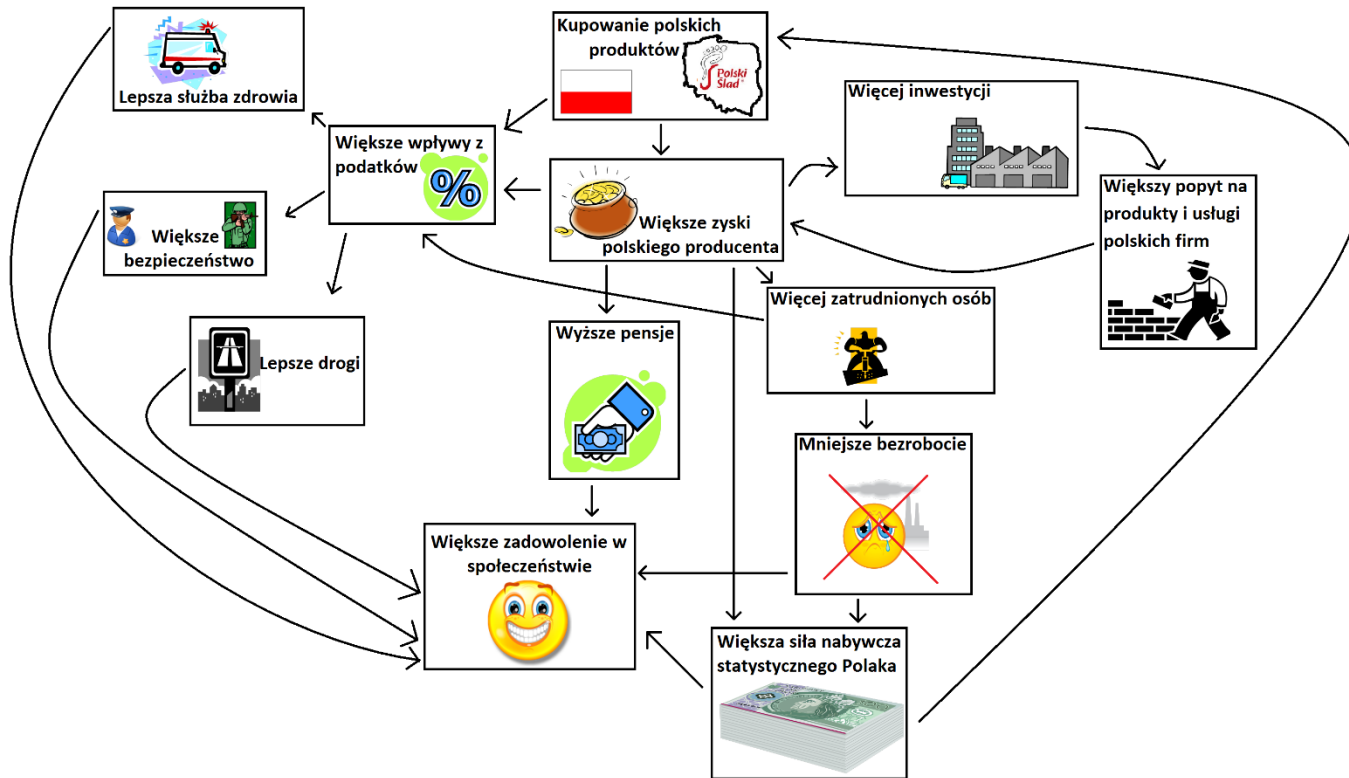

Jak wspierać rozwój polskiej gospodarki?

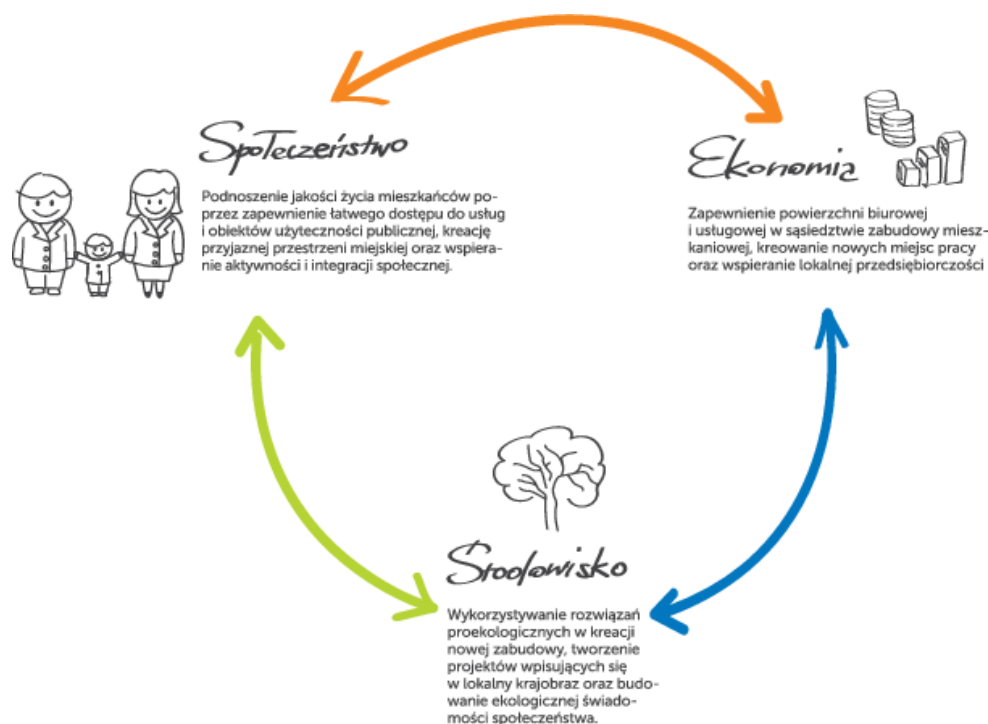

Jak wspierać rozwój polskiej gospodarki?

Rozwój zrównoważony

Jest odzwierciedleniem polityki i strategii ciągłego rozwoju gospodarczego i społecznego, bez szkody dla środowiska i zasobów naturalnych, od których jakości zależy kontynuowanie działalności człowieka i dalszy rozwój

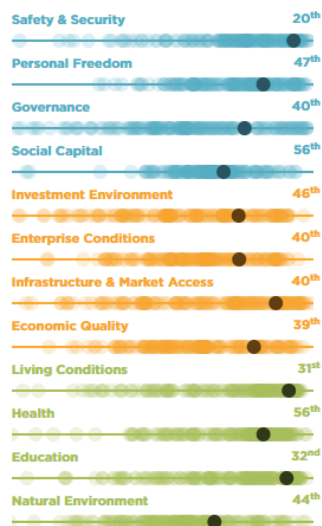
Rozwój gospodarczy a dobrobyt

**Rozwój gospodarczy =
wzrost zamożności społeczeństwa
(powiększanie dobrobytu
ekonomicznego)**

Rozwój gospodarczy a dobrobyt

Ranks
36th
on the Legatum
Prosperity Index™

OVERALL PROSPERITY

Poland is 36th in the overall Prosperity Index rankings. Since 2011, Poland has moved down the rankings table by 4 places.

PILLAR RANKINGS

Poland performs most strongly in Safety & Security and Living Conditions but is weakest in Social Capital. The biggest improvement compared to a decade ago came in Natural Environment.

Visit our [Rankings](#) table to see how Poland compares to other countries.

- ✓ Ranking The Legatum Prosperity Index objął 167 krajów wytwarzających łącznie 99% światowego PKB.
- ✓ Najlepiej prosperującym krajem świata jest **Dania**, a w pierwszej 10 są jeszcze: Norwegia, Szwecja i Finlandia.
- ✓ W 2021 r. **Polska** była w rankingu na 36 miejscu.
- ✓ Aktualnie najgorzej ocenianym krajem jest Południowy Sudan.

<http://www.prosperity.com/#/>

Dobrobyt społeczny

- ✓ Poziom zaspokojenia ogółu indywidualnych potrzeb, w tym m.in. w zakresie osiągnięć techniki, oświaty, opieki medycznej, bezpieczeństwa, poziomu i warunków życia, dostępu do innowacji itp.
- ✓ Jest trudny do zmierzenia, gdyż odnosi się do jednostek lub większych zbiorowości, a dobrobyt społeczny nie jest sumą dobrobytów jednostkowych.

Miary dobrobytu społecznego

Indeks Rozwoju Społecznego (HDI - Human Development Index)

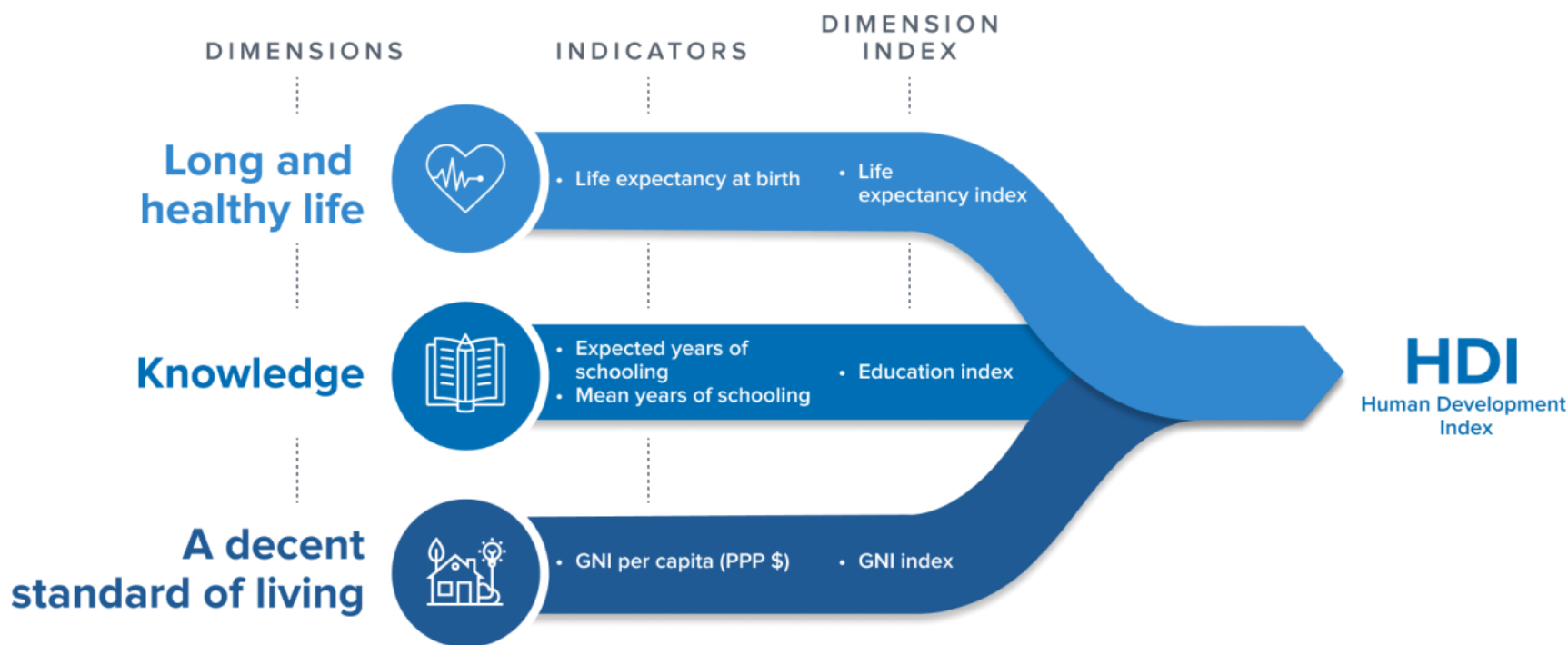
HDI = 1/3 (wskaźnik przewidywanej długości życia) + 1/3 (wskaźnik wykształcenia) + 1/3 (PKB per capita wg parytetu siły nabywczej w USD)

Składowymi indeksu są:

- ✓ spodziewana długość życia (w Polsce w 2021: mężczyźni – 71,8 l, kobiety – 79,7 l)
- ✓ poziom wykształcenia obywateli (w Polsce 2021 – 92%)
- ✓ PKB per capita (w Polsce 2018 – \$31.939)

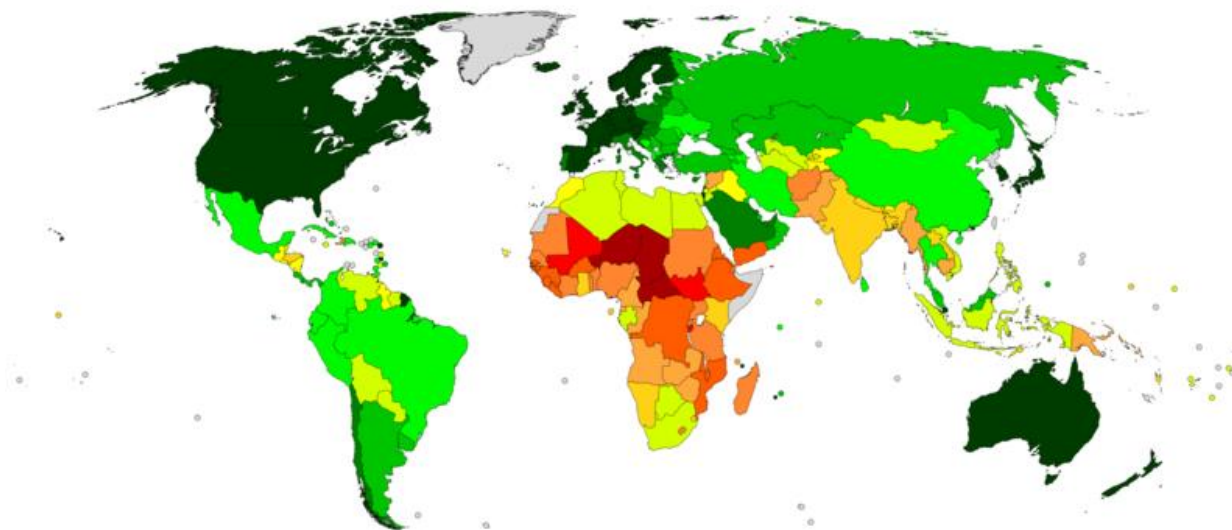
Maksymalna wielkość wskaźnika HDI wynosi jeden.

Miary dobrobytu społecznego

Dobrobyt społeczny na świecie

HDI dla Polski wynosi 0,880 (w 2020) i mieści się w przedziale 0,850-0,899 czyli obszar **zielony**

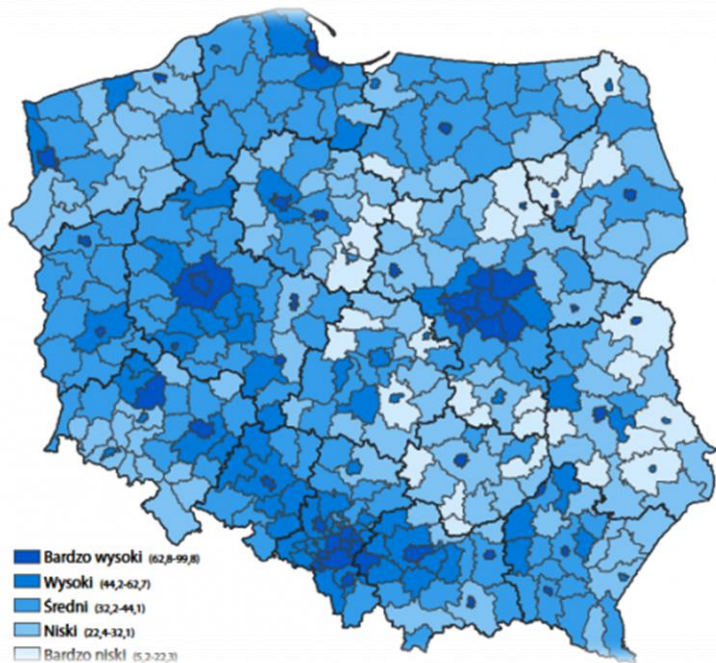
HDI max $\geq 0,900$

HDI min $\leq 0,399$

Podział państw według wielkości wskaźnika HDI w 2020:

- ✓ Bardzo wysoko rozwinięte (kolor **ciemno zielony**)
- ✓ Wysoko rozwinięte (kolor **zielony**)
- ✓ Średnio rozwinięte (kolor **żółty**)
- ✓ Słabo rozwinięte (kolor **czerwony**)

Dobrobyt społeczny w Polsce

- ✓ Do jego mierzenia wykorzystano wskaźnik – **Local Human Development Index (LHDI)**, który mierzy lokalny i regionalny poziom rozwoju społecznego i odzwierciedla poziom życia w określonych społecznościach.
- ✓ Są w nim uwzględnione m.in. dane dotyczące długości życia, zdrowia, dostępu do edukacji, w tym przedszkolnej oraz średniego poziomu zamożności mieszkańców.

Jak najlepiej zmierzyć dobrobyt?

Zaproponuj własny **Idealny Miernik Dobrobytu (IMD)**

Dziękuję za uwagę!

